ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ»

ЗВІТ

(проміжний)

за темою

«РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

(НОМЕР ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ 0109U006782)

про науково-дослідну роботу

«РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

Суми – 2012

ЗМІСТ

ВСТУП 5
РОЗДІЛ 1. РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: НЕОБХІДНІСТЬ ТА НАПРЯМИ 8
1.1 Сутність поняття, структура, особливості функціонування та основні проблеми розвитку фінансової системи України 8
1.2 Сучасний стан розвитку фінансової системи України 15
1.3 Обґрунтування напрямів реформування фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів 27
Список використаних джерел до розділу 1 35
РОЗДІЛ 2. РОЗВИТОК БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ 37
2.1 Державні видатки в контексті забезпечення економічного зростання України 37
2.2 Порівняльний аналіз бюджетної політики країн членів ЄС та України як складова оцінки передумов реалізації стратегічних євроінтеграційних орієнтирів 64
2.3 Оцінка впливу державних витрат на економічне зростання ... 88
2.4 Удосконалення науково-методичного підходу до групування європейських країн за критеріями реалізації податкової політики 117
Список використаних джерел до розділу 2 129
РОЗДІЛ 3. ФУНКЦІОНУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ 136
3.1 Концептуальні засади функціонування місцевих бюджетів в Україні та країнах ЄС 136
3.2 Методи, форми та інструменти державного впливу на формування місцевих бюджетів 162

3.3 Аналіз стану та якості виконання місцевого бюджету на прикладі бюджету міста Сум 186
3.4 Основні напрямки удосконалення функціонування місцевих бюджетів в умовах євроінтеграції 209
3.5 Розвиток міжбюджетних відносин: проблеми України та зарубіжний досвід 235
Список використаних джерел до розділу 3 264
РОЗДІЛ 4. РОЗВИТОК МОНЕТАРНОЇ ТА РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ 271
4.1 Напрями вдосконалення монетарної політики Національного банку України під впливом євроінтеграційних процесів 271
4.2 Реформування національної системи гарантування вкладів ... 281
4.3 Розвиток системи стрес-тестування ліквідності банків 304
4.4 Фукціонування системи банківського кредитування в умовах євроінтеграційних процесів 324
4.5 Удосконалення структури механізму державного фінансового контролю на засадах концепції новітнього державного врядування 342
4.6 Обґрунтування необхідності розробки стратегії розвитку інфраструктури фінансового ринку України 369
Список використаних джерел до розділу 4 393
ВИСНОВКИ 403

ВСТУП

Формування глобального економічного простору і посилення інтеграційних процесів зумовлюють необхідність більш детального розгляду питань, пов'язаних з особливостями формування сучасної моделі фінансової системи та механізму її функціонування. Надійна фінансова система є основою розвитку ринкової економіки. Вона є ефективним знаряддям здійснення державної політики, спрямованої на забезпечення життєдіяльності суспільства, і, насамперед, процесів розподілу й перерозподілу валового внутрішнього продукту між різними верствами населення, окремими господарськими структурами й територіями; усунення вад ринкових механізмів щодо розміщення ресурсів і забезпечення суспільними благами; заохочення бізнесу, ділової та інвестиційної активності, мотивації до праці; підтримання рівня зайнятості; стабілізації державної економіки.

В умовах реалій існування України як незалежної, демократичної, соціальної та правової держави постає проблема розбудови власної фінансової системи, здатної ефективно реалізовувати свої функції та протистояти глобальним фінансово-економічним шокам.

Упродовж останнього десятиріччя Україна наполегливо бажає наблизитися до європейських стандартів. Стратегією подальшої діяльності у сфері європейської та євроатлантичної інтеграції є активний перехід на сучасні європейські методи роботи. Успіх на шляху просування України цим курсом та надання відносинам «Україна - Європейський Союз» якісно нового статусу залежатиме від:

- здійснення послідовного та виваженого реформування економічної і соціальної сфер;

- ефективності процесу наближення законодавства України до законодавства ЄС;

- реалізації положень Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і ЄС та його членами.

Не менш важливими є сприяння розвитку торгівлі та інвестицій, забезпечення підґрунтя для взаємовигідного економічного, соціального, фінансового, громадського, науково-технологічного та культурного співробітництва, а також підтримки зусиль України щодо розвитку її економіки.

Актуальним у наш час є те, що в сучасних умовах створення основ ринкового господарства помітно зростає інтерес до фінансових аспектів розвитку економіки, яка за своєю структурою, взаємозв'язками, регулюванням та іншими параметрами є досить складною системою.

У сучасних умовах євроінтеграційних процесів фінансова система України потребує реформування з метою максимального наближення до європейських вимог і стандартів.

В умовах подолання наслідків світової фінансової кризи в країнах світового співтовариства та Україні зростає роль фінансової політики як комплексної системи заходів і дій органів влади у системі управління фінансовою системою країни. Фінансова політика України і країн ЄС повинна сприяти державній підтримці зростання національної економіки, забезпечення фінансової і соціальної стабільності, задоволення потреб та розв'язання різноманітних проблем суспільства на основі сталого розвитку. Фінансова політика концептуально формує фінансові передумови для реалізації функцій і завдань держави.

Метою роботи є розробка теоретичних і практичних рекомендацій щодо реформування фінансової політики України в умовах євроінтеграційних процесів.

Досягнення зазначеної мети передбачає послідовне розв'язання таких завдань:

- визначення необхідності та обґрунтування оптимальних шляхів реформування фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів;

– вивчення сутності, видів та класифікації державних видатків в контексті забезпечення економічного зростання України;

– узагальнення основних теоретичних положень щодо виявлення взаємозв'язку між економічним зростанням та обсягами державних видатків;

– оцінка залежності між темпами приросту ВВП та зміною обсягів державних видатків в розрізі країн-членів ЄС та України;

– дослідження основних теоретичних та нормативно-правових засад формування та реалізації бюджетної політики в частині управління державними видатками європейської спільноти та України;

– здійснення порівняльного аналізу бюджетної політики країн ЄС та України в сфері формування та використання державних видатків за функціоналами ознаками;

– статистичне та аналітичне обґрунтування взаємозалежності державних видатків та зростання ВВП в країнах ЄС та Україні;

– дослідження рівня подібності податкових систем країн ЄС та України, розробка науково-методичного підходу щодо групування країн за критеріями реалізації податкової політики з метою узгодження податкової політики країн в процесі євроінтеграції;

– вивчити особливості функціонування та визначити напрямки реформування системи місцевих бюджетів України в умовах євроінтеграції;

– дослідити напрями розвитку монетарної та регуляторної політики України в умовах євроінтеграції в частині вдосконалення монетарної політики НБУ, забезпечення стійкості фінансової системи, удосконалення механізму державного фінансового контролю.